

Борисов О.Г.
МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ – ТРАНСГРАНИЧНА СПІВПРАЦЯ
(ЄВРОРЕГІОН «НИЖНІЙ ДУНАЙ»)

Єврорегіони це форма транскордонного співробітництва між територіальними спілками чи міськими органами влади, розташованими у прикордонній зоні, керівництво в якій здійснюється кожним з учасників регіонів по черзі. [3]. “Регионалізація” і “інституціоналізація” є ключовими поняттями концепції прикордонної співпраці. В цьому контексті єврорегіони - локальні приклади такої співпраці - формуються як засіб забезпечення продовження і стратегічного напрямку співпраці

У 1996-1997 р.р. Одеська область встановила прямі зв'язки на міжрегіональному рівні з прикордонними румунськими повітами Галац і Тульча, що допомогло зняти певну напруженість і вирішити низку важливих проблем.

Відповідно до положень Договору про добросусідство і співробітництво між Україною та Румунією, Протоколу про тристороннє співробітництво між Урядами України, Республіки Молдова та Румунії, підписаного у м. Ізмаїлі 4 липня 1997 року, і “Європейською Рамковою Конвенцією про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або владами”, прийнятою у м. Мадриді 21 травня 1980 року, у червні-липні 1998 року проводились переговори на рівні експертів і керівників прикордонних регіонів України (Одеська область), Республіки Молдова (райони Вулканешти, Кагул, Кантемір) і Румунії (повіти Бреїла, Галац, Тульча).

Документи про формування та діяльність Єврорегіону “Нижній Дунай” були підписані 14 серпня 1998 року в м. Галаці (Румунія) на зустрічі керівників прикордонних регіонів України (Одеська область), Республіки Молдова (райони Вулканешти, Кагул, Кантемір) і Румунії (повіти Бреїла, Галац, Тульча). Таким чином, до складу Єврорегіону “Нижній Дунай” ввійшли Одеська область (Україна), повіт Кагул (Республіка Молдова), повіти Бреїла, Галац, Тульча (Румунія).

Економічний розвиток регіону в умовах сучасного світу немислимий без забезпечення інтеграції в світову економіку. Набір різних чинників, і перш за все науково-технічний прогрес, дозволяють окремим територіям одержувати значні вигоди від спеціалізації на виробництві певних продуктів. Концепція територіального маркетингу вже достатньо давно розробляється західними маркетологами. Новизна даної концепції полягає в тому, що регіон предстает не як адміністративно-територіальна освіта, але як суб'єкт економічної діяльності, що задовольняє потреби інших осіб: резидентів і нерезидентів, з метою зростання власного добробуту [6,7].

За визначенням, територіальний маркетинг – це маркетинг на користь території, її внутрішніх суб'єктів, а також зовнішніх суб'єктів, в увазі яких зацікавлена територія. Об'єктом маркетингу може виступати як територія в цілому, так і окремі товари, послуги і т.д. Суб'єкти маркетингу можуть бути зовнішніми для регіону і внутрішніми [8].

У цей час Єврорегіон “Нижній Дунай” був прийнятий до Асоціації європейських прикордонних регіонів та отримав перехідний приз цієї організації-“Парус Папенбурга”, як найбільш динамічно розвинений регіон. [1]

Рада Єврорегіону “Нижній Дунай” не говорить, а діє. В плані було створення філіалу Агенства регіонального розвитку у рамках проекту прикордонного співробітництва за програмою Tasic. Яка дає суспидії для передачі ноу-хау, здійснює підтримку процесу переходу до ринкової економіки та демократичного суспільства. Проект мав назву “Розвиток бізнес-інфраструктури в Одеській області та покращення прикордонного співробітництва у рамках Єврорегіону “Нижній Дунай”. Основними елементами були: 1)розробка всебічної стратегії розвитку області у рамках Єврорегіону “Нижній Дунай” із залученням провідних європейських експертів у сфері прикордонного співробітництва та регіонального розвитку; 2)створення при облдержадміністрації Агенства регіонального розвитку; 3)створення ефективної інформаційної системи, відображаючої діяльність Єврорегіону “Нижній Дунай” та потенціальні економічні можливості Одеської області. Бюджет проекту складав 2 млн. євро – це саме стільки скільки отримує переможець тендеру, гроші видає Єврокомісія [2].

Проблема екології дельти Дунаю не є останньою. У продовж трьох місяців йшла дискусія у Європейському Союзі про видання странам Єврорегіону “Нижній Дунай” 3 млн. євро на підтримку екології Нижнього Дунаю. На нараді були присутні представники України, Молдови та Румунії, Tasic (ЄС), ЮНЕСКО та Ради Європи [4].

12.11.2003р. в Рені відкрилось офіційне представництво Єврорегіону “Нижній Дунай” Агенство транскордонного співробітництва. “Ідея відтворення інституту міжнародного співробітництва та бізнесу, якій ми сьогодні відкрили у Рені виникла у нас давно, чому нас вчив міжнародний досвід” [4].

Одним з найголовніших факторів, що перешкоджають розвитку транскордонного співробітництва, голова Одеської обласної державної адміністрації вважає недостатній рівень залучення до цього процесу установ недержавного громадського та бізнесового секторів [5]. Крім того, на думку губернатора, на регіональному рівні виконавча влада дуже часто сприймає транскордонне співробітництво як звичайну зовнішньо-економічну діяльність і недооцінює роль транскордонного співробітництва в розвитку свого регіону. Ще одним фактором, що перешкоджає розвитку транскордонного співробітництва, губернатор називає неготовність переходу місцевих органів влади від виконання функцій жорсткого контролю до функцій нагляду та координації.

"У певних випадках регіональні і місцеві органи влади виявилися не готовими до сприйняття транскордонного співробітництва як сфери, що потребує від них координуючих функцій та функцій нагляду за дотриманням вимог чинного законодавства при його втіленні, але ніяк не застосування жорсткого контролю і адміністративного регулювання", - сказав голова Одеської облдержадміністрації [5].

При цьому він зазначив, що в країнах Центрально-Східної Європи, з якими Україна має спільний кордон, до спільних органів єврорегіонів переважно делегуються представники громадського та бізнесового секторів, від України ж переважно представники місцевих органів влади. "Це також не сприяє швидкому та ефективному залученню українських ділових кіл, представників малого та середнього бізнесу, громадського сектора до просування транскордонного співробітництва", - наголосив губернатор [5]. На думку губернатора Одеської області, для виправлення ситуації потрібно перш за все здійснити адміністративну реформу. При цьому найголовніше – не розширення повноважень регіонів, а активніше залучення до управлінських процесів недержавних організацій. "У нас сьогодні держави забагато там, де її не повинно бути, і замало там, де вона повинна бути присутньою". Разом з тим, він висловив розуміння, що здійснити таку реформу одно моментно неможливо. "Потрібен тривалий час", - сказав голова Одеської облдержадміністрації [5].

Прийнявши до уваги усе сказане треба зохвати актуальність створення Єврорегіону “Нижній Дунай” та йти до поставлених цілей, слідуючи та приймаючи участь, у діяльності регіону. Перший крок п’ятиріччя було зроблено. Другим було створення у Одеській області в рамках проекту Tasic представництва Єврорегіону “Нижній Дунай”, яке буде займатись питаннями прикордонного співробітництва; в Ізмаїлі запрацює фонд підтримки малого та середнього бізнесу, а в Одесі – Агенство регіонального розвитку. В майбутньому це крок до членства у ЄЕС на регіональному рівні. Єврорегіон “Нижній Дунай” йде крок за кроком до Європи, впевнено та долаючи перешкоди.

Джерела та література

1. www.chaspik.kulichki.net/news
2. www.kourier.izmail.com.ua;
3. www.trade.odessa-region.com;
4. www.uatop.com;
5. www.proeuropa.info/news/?id=580
6. Фишер М. Стратегии международного маркетинга. – <http://citystrategy.leontief.ru/world/fisher1.htm>
7. Investment promotion: towards best practices // www.fias.net
8. Панкрухин А.П. Муниципальное управление: маркетинг территорий. – www.marketologi.ru/lib/terr/

Брусенко Н.А.

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СИСТЕМЕ ОЦЕНКИ ИНВЕСТИЦИОННОГО РЕЙТИНГА ОТРАСЛЕВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ

В предложенной отечественными учеными Стратегии экономического и социального развития Украины до 2015 г. прямо указывается на существенный дисбаланс между развитием внешней торговли и развитием внутреннего рынка, результатом которого является невысокий потенциал привлечения инвестиций, и, следовательно, проблематичность обеспечения высоких темпов развития экономики в длительной перспективе [1, с. 289-290]. То есть, что максимизация внешнеэкономической деятельности предприятий не может рассматриваться в качестве цели, достижение которой обеспечивает их стратегическое развитие.

Совершенно очевидно, что в тактическом плане отдельное предприятие всегда будет ориентировано на тот рынок, который обеспечивает ему в данный период времени максимальный эффект. Будущие эффекты, как правило, слабо влияют на принятие текущих решений. Особенно, когда они в большей степени отражают интересы государства, а не корпорации. Поэтому в Хозяйственном кодексе, введенном с 01.01.04 г., удовлетворение предприятием общественных потребностей предшествует удовлетворению потребностей личных [2, с.42].

Вместе с тем, самому предприятию крайне сложно установить четкую грань между общественными и личными потребностями. Одно дело, когда оно имеет госзаказ на конкретные товары или услуги, и другое дело, когда оно ведет борьбу за выживание в непредсказуемой рыночной стихии. В этой связи и возникает вопрос о согласовании системы оценки инвестиционного рейтинга предприятий с условиями их деятельности на внутреннем и внешнем рынках.

Сразу отметим, что при расчете инвестиционных рейтингов предприятий, регионов и государства в целом практически вообще не рассматриваются их отраслевые аспекты. Кроме того, в оценке инвестиционного рейтинга регионов в разделе «экономическое развитие» имеется подраздел «внешнеэкономическая деятельность», который содержит перечень показателей в расчете на одного проживающего в регионе жителя, а не работников отраслевых предприятий.

По нашему мнению, при согласовании системы оценки инвестиционного рейтинга отраслевых предприятий с их внешнеэкономической деятельностью (ВЭД) следует исходить из стандартов. Классификатор видов экономической деятельности (КВЭД) включает в вид деятельности использование ресурсов, производственный процесс, выпуск продукции и предоставление услуг [3, с.1-2]. Показатели КВЭД следует дополнять показателями УКТВЭД (Украинская классификация товаров внешнеэкономической деятельности: ГК 017-98) и КУВЭД (Классификация услуг внешнеэкономической деятельности: ГК 012-97). Сами же виды внешнеэкономической деятельности определяются в соответствии с Законом Украины «О внешнеэкономической деятельности».

Выводы:

- 1) ВЭД предприятий не должна препятствовать развитию внутреннего рынка, ее оптимальный масштаб определяется одновременно тактическими интересами предприятия и стратегическими интересами всего государства;
- 2) при определении инвестиционного рейтинга отраслевых предприятий необходимо использовать систему стандартов, относящуюся как к ВЭД, так и к инновационной, инвестиционной и экономической деятельности вообще.

Источники и литература

1. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом європейської інтеграції» / Авт. кол.: А.С.Гальчинський, В.М.Гесць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
2. Господарський кодекс України. Господарський процесуальний кодекс України: Офіційні тексти / Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 304 с.
3. ДК 009-96 Державний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності. – Київ: Держстандарт України, 1996. – 249 с.

Буряков М.П.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ

Согласно подсчетам специалистов общий объем необходимых иностранных инвестиций в экономику Украины дол-